

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 7. januar 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 10 L 126 til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 10:

Vil ministeren kommentere henvendelse af 6. januar 2021 fra Institut for Menneskerettigheder, jf. bilag 4.

Svar:

1. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det indledningsvis beklageligt, at Institut for Menneskerettigheder (IMR) som anført ikke har modtaget udkastet til lovforslag i høring. En teknisk undersøgelse i ministeriet har imidlertid ikke kunnet påvise fejl fra ministeriets IT-systemer i forbindelse med udsendelsen af høringen.

2. Udlændinge- og Integrationsministeriet har noteret sig, at IMR ser positivt på den præcisering af bestemmelsen i straffelovens § 243, som foreslås i lovforslaget, og på det foreslåede forbud mod religiøse vielse m.v. af mindreårige samt udvidelsen af anvendelsesområdet for straffelovens § 260 om ulovlig tvang.

I sit høringssvar opfordrer IMR til, at der tages initiativer til at sikre, at de relevante aktører kan tilegne sig viden om religiøs ret og praksis i ægteskabs- og skilsmisse-spørgsmål. Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker i den forbindelse, at der – som IMR også selv bemærker – findes forskellig praksis fra religion til religion og imellem trosretninger inden for den samme religion, ligesom der er forskelle på, hvordan forskellige religiøse menigheder håndterer problemer. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at spørgsmålet bedst håndteres i forbindelse med bevisførelsen i den enkelte straffesag.

I forhold til den del af IMR's høringssvar, der vedrører den foreslåede udvidelse af straffelovens § 136, stk. 3, bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at personer, der foretager religiøs oplæring, har en særlig position i forhold til at påvirke deres menighed mv.

20. januar 2021

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2021 - 552
Akt-id 1497354

Med udkastet til lovforslag foreslås det at udvide straffelovens § 136, stk. 3, således at den også omfatter udtrykkelig billigelse af handlinger, som er omfattet af straffelovens § 243 om psykisk vold eller af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a om forbud mod religiøse vielser af mindreårige mv. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der er tale om strafbare handlinger, som må antages – i lighed med f.eks. terror, drab, voldtægt, voldshandlinger, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og bigami – at have en særlig relevans i forhold til problemstillingen om religiøse forkyndere, der undergraver dansk lovgivning mv.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den foreslåede udvidelse af straffelovens § 136, stk. 3, kan gennemføres inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Ministeriet kan i øvrigt henvise til Folketingstidende 2016, A, L 18 som fremsat, side 4 f., hvor der redegøres for forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser i forbindelse med indsættelsen af straffelovens § 136, stk. 3.

3. I forhold til den foreslåede skærpelse af udvisningsreglerne for bl.a. religiøse autoriteter mv. gør IMR opmærksom på, at lovforslaget indebærer risiko for, at nogle religiøse autoriteter helt vil afholde sig fra at involvere sig i skilsmisssager af frygt for at blive ramt af straf og eventuel udvisning. Herved kan det blive endnu sværere for personer at komme ud af et fastholdt religiøst ægteskab.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at lovforslaget ikke hindrer religiøse autoriteter i at hjælpe kvinder, der er fastholdt i religiøse ægteskaber uden borgerlig gyldighed. Lovforslaget retter sig mod personer, der bl.a. medvirker til psykisk vold, tvangsmæssig fastholdelse i ægteskab og andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, og indgåelse af religiøse vielser eller andet ægteskabslignende forhold med mindreårige.

4. Efter IMR's opfattelse kan de lovændringer til styrkelse af indsatsen mod negativ social kontrol, som lovforslaget indeholder, ikke stå alene, hvis der reelt skal ske en forebyggelse af især kvinder fastholdt i et religiøst ægteskab. IMR anbefaler derfor, at sagsbehandlere i Familieretshuset bliver tilført viden om problemstillingen sådan, at de kan tage spørgsmålet op i en vilkårsforhandling i forbindelse med behandlingen af en skilsmisssag. Det er navnlig relevant, når et ægtepar også er religiøst gift, og den ene ægtefælle ikke vil medvirke til opløsning af det religiøse ægteskab, dvs. en såkaldt religiøs skilsmisse. Dette har IMR beskrevet nærmere i rapporten »Fastholdt – når en borgerlig skilsmisse ikke afslutter et ægteskab«.

I relation til IMR's bemærkninger om Familieretshusets behandling af sager, der vedrører religiøse skilsmisser, skal det indledningsvist understreges, at i Danmark træffes alle afgørelser om skilsmisse af danske myndigheder og efter dansk ret. Ved afgørelser om skilsmisse tages der derfor ikke hensyn til ægtefællernes religiøse overbevisning.

Det kan dog være relevant at inddrage spørgsmål om religiøs skilsmisse i de vilkårsforhandlinger, som Familieretshuset afholder i de skilsmissesager, hvor ægtefællerne ikke er enige om skilsmissen. En løsning på spørgsmålet om religiøs skilsmisse kan bane vejen til enighed mellem ægtefællerne om skilsmissen.

En ægtefælle har i Danmark altid ret til skilsmisse – også mod den anden ægtefælles protest. Bestræbelser på at finde en mindelig løsning på spørgsmål om religiøs skilsmisse må derfor aldrig betyde, at behandlingen af en skilsmissesag trækker unødigt i langdrag.

Familieretshuset har oplyst, at Familieretshuset løbende orienterer alle medarbejdere, der behandler skilsmissesager, om problematikken omkring ægtefæller, der er blevet viet religiøst, og som også har behov for en religiøs skilsmisse. Dette vil også indgå i Familieretshusets onboardingprogram for nye medarbejdere på de berørte områder, hvor erfaringerne fra rapporten »Fastholdt – når en borgerlig skilsmisse ikke afslutter et ægteskab« bl.a. vil indgå. Herved vil opmærksomheden på sager, hvor magtbalancen mellem ægtefællerne er skæv, eller hvor den ene ægtefælle er udsat for et urimeligt pres, uanset om dette skyldes vold, social kontrol eller religion, blive skærpet.

Behandlingen af skilsmissesager, hvor der opstår spørgsmål om religiøs skilsmisse, indeholder nogle særlige problemstillinger, og Familieretshuset er derfor i færd med at øge sin viden på området for bedre at kunne håndtere sådanne sager. Familieretshuset vil dog i disse sager sikre sig, at ansøgeren er klar over, at man efter dansk ret altid har ret til skilsmisse. Samtidig vil Familieretshuset orientere om retspraksis vedrørende de spørgsmål, der kan opstå i forbindelse med skilsmisse, f.eks. om forældremyndighed, samvær og bodeling.

Med Familieretshusets initiativ er der således både fokus på selve retten til skilsmisse og samtidig tale om en opgradering af faglige kompetencer med henblik på at kunne håndtere de særlige forhold, der kan være på tale, når der opstår spørgsmål om religiøs skilsmisse.

5. IMR anbefaler, at servicelovens § 12 a (om kommuners rådgivning af ofre i æresrelaterede konflikter) udvides til også at omfatte rådgivning i sager, hvor en person i et religiøst ægteskab (oftest kvinden) udsættes for et urimeligt pres som følge af ønsket om en religiøs skilsmisse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at regeringen har et stort fokus på at gøre op med den negative sociale kontrol, der fastholder personer i religiøse ægteskaber. Ministeriet undersøger løbende, hvordan indsatsen kan styrkes, og regeringen tager gerne imod forslag til, hvordan det bedst gribes an. Derfor vil forslaget indgå i fremtidige overvejelser om, hvad der yderligere kan gøres på området.

Mattias Tesfaye

/

Øzlem Gencay Akar